

Rapport arkeologisk registrering 2022

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Kvambekk hyttefelt

Saksnummer:	22/15191	Prosjektnummer:	
Kommune:	Seljord	Gnr./Bnr.:	147/2
Rapportdato:	03.02.2023	Rapportansvarlig:	Anne Margrethe Scheffler

Tiltakshaver:	Bjørn Arve Nordbø
Adresse:	Bergevegen 21, 3844 Åmotsdal
Fakturaadresse:	Bergevegen 21, 3844 Åmotsdal

Registrering utført dato:	19.-21.09.2021	Ved:	Knut Fossdal Eskeland og Anne Margrethe Scheffler
Rapport utført dato:	31.10., 22.11., og 25.11.2022, samt 03.02.2023.	Ved:	Anne Margrethe Scheffler

Undersøkelsestype(r):	Overflateregistrering	X	
	Prøvestikking	X	
	Maskinell sjakting		
	Georadarundersøkelse (GPR)		
	Maskinell utsjekk av data fra GPR		
	Metallsøk		
	Overvåkning		

Resultater:	Kulturminnetype	Askeladden-ID	Kjent fra før / Nyregistrert
Automatisk fredete kulturminner:	Kullfremstillingsanlegg (kullgrop)	294044-0	Nyregistrert
	Kullfremstillingsanlegg (kullgrop)	294045-0	Nyregistrert
	Kullfremstillingsanlegg (kullgrop)	294046-0	Nyregistrert
	Kullfremstillingsanlegg (kullgrop)	294047-0	Nyregistrert
	Kullfremstillingsanlegg (kullgrop)	294048-0	Nyregistrert
Nyere tids/andre kulturminner:	Varp	295242-0	Nyregistrert
	Røys	295244-0	Nyregistrert
	Røys	295246-0	Nyregistrert
	Veganlegg	295247	Nyregistrert
Naturvitenskapelige prøver sendt til analyse:	Kullprøver fra ID 294044-0 og 294045-0 ble C14-datert til 1038 - 1179 e.Kr (919 ± 23 BP) og 897-1025 e.Kr. (1064 ± 20 BP). Begge dateringene er gjort på bjørk.		
Faglige konklusjoner:	Innenfor planområdet er det registrert 5 automatisk fredede kulturminner i form av 5 kullfremstillingsanlegg (kullgroper). Det er også registrert 4 nyere tids kulturminner tilknyttet et eldre veifar. Disse har status " <i>ikke fredet</i> ".		

Antall timeverk:	74,5
Merknader:	

Forsidebilde: Kvambekk hyttefelt. Fotograf Anne Margrethe Scheffler.

Innhold

1. Bakgrunn og sammendrag	4
1.1. Sakens bakgrunn	4
1.2. Sammendrag	4
2. Tidsrom og bemanning	4
3. Området	6
3.1. Terrenget.....	7
3.2. Tidligere registrerte kulturminner	8
4. Metodebeskrivelse	9
4.1. Visuell overflaterregistrering.....	9
4.2. Prøvestikking.....	9
4.3. Innmåling og dokumentasjon	9
4.4. Datering.....	10
4.4.1. C14-datering.....	10
5. Undersøkelsen	11
5.1. Gjennomføring.....	11
6. Resultater og tolkninger	12
6.1. Automatisk fredete kulturminner	12
6.1.1. ID 294044-0, 294045-0, 294046-0, 294047-0 og 294048-0 – alle kullfremstillingsanlegg (kullgroper).....	12
6.2. Andre kulturminner	14
7. Konklusjon	15
8. Vedlegg	16
8.1. Figurliste.....	16
8.2. Prøveliste	16
8.3. Dateringsresultat og vedanatommisk analyse	17

1. Bakgrunn og sammendrag

1.1. Sakens bakgrunn

I forbindelse med varsel om oppstart av arbeid med detaljregulering for Kvambekk hyttefelt, gnr./bnr. 147/2 i Seljord kommune, gjennomførte Vestfold og Telemark fylkeskommune en arkeologisk registrering i planområdet 19.-21.09.2022.

Målet med planen er å regulere for fritidsboliger med vei og full sanitær standard i utvidet byggeområde, samt å se på noe fortetting i område mellom Midtre og Øvre Kvambekk. Vann og avløpsplan vil utarbeides parallelt.

Planforslaget er i samsvar med kommuneplanens arealdel.

1.2. Sammendrag

Planområdet ble undersøkt ved overflaterregistrering og prøvestikking.

Det er registrert 5 automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet:

- ID 294044-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294045-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294046-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294047-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294048-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)

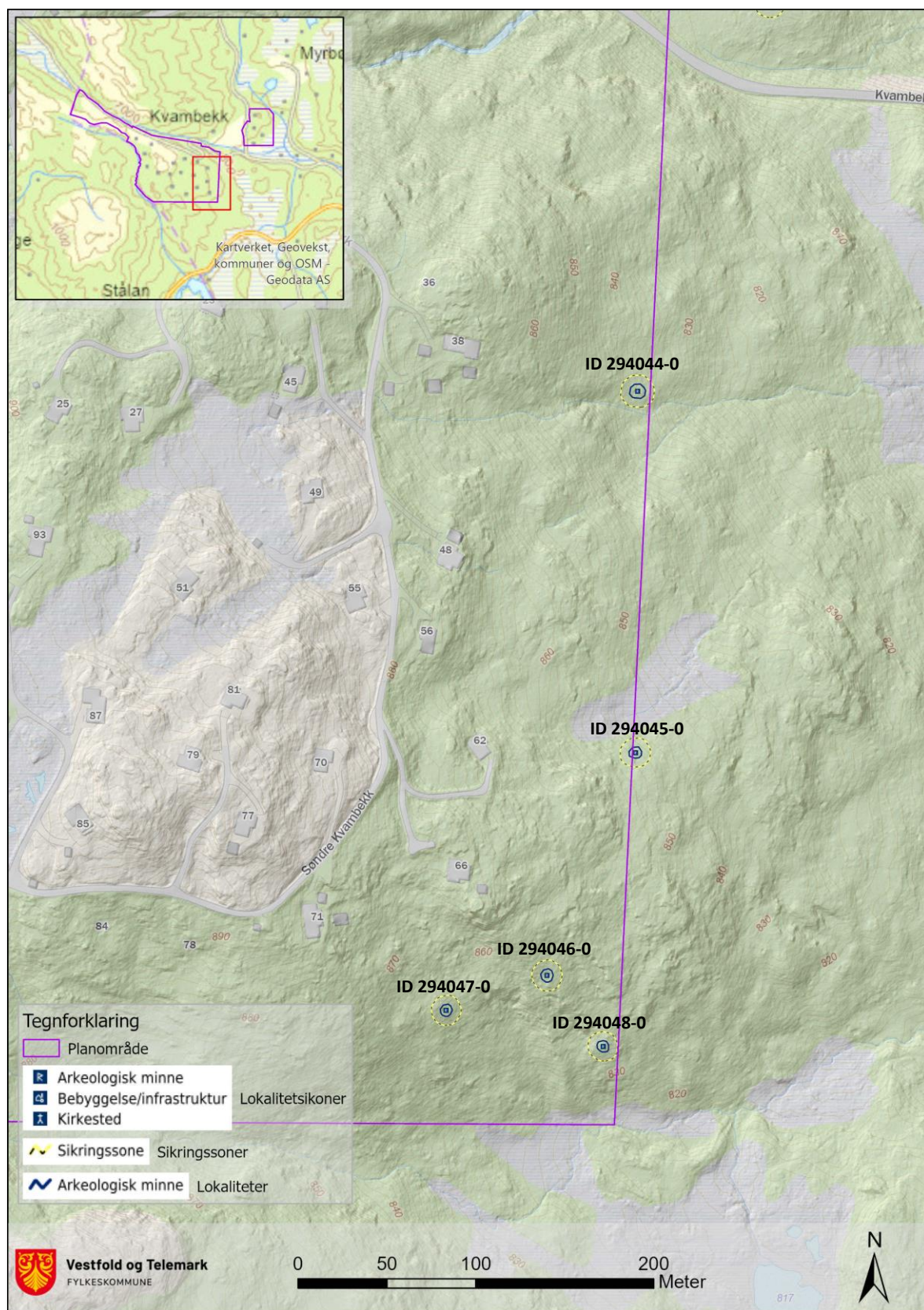
Det ble sendt inn to kullprøver til C14-datering. ID 294044-0 er datert til 1038 - 1179 e.Kr med 91,8% sannsynlighet (919 ± 23 BP), det vil si tidlig middelalder. ID 294045-0 er datert til 897-1025 e.Kr. med 95,4 % sannsynlighet (1064 ± 20 BP), det vil si Vikingtid. Begge dateringene er gjort på bjørk.

I planområdet er det rester av den gamle ferdselsveien mellom Kvambekk og Lognvik. Deler av veifaret ble registrert og lagt inn i Askeladden under ID 295247. I tilknytning til samme veifar, ble det observert flere røyser av varierende størrelse, hvorav én skiltet med "steinvarp". Tre av disse, blant annet varpet, ble kartfestet og lagt inn i Askeladden under ID 295242-0, 295244-0 og 295246-0. Både veifaret og røysene regnes som nyere tids kulturminner og har status "*ikke fredet*".

2. Tidsrom og bemanning

Undersøkelsen var budsjettert til 102 timer, fordelt på forarbeid, feltarbeid og etterarbeid. Registreringen ble utført av arkeologene Knut Fossdal Eskeland og Anne Margrethe Scheffler (feltleder) 19.-21.09.2022. Rapportarbeid ble foretatt 31.10., 22.11 og 25.11.2022, samt ferdigstilt 03.02.2023 etter mottatt C14-datering.

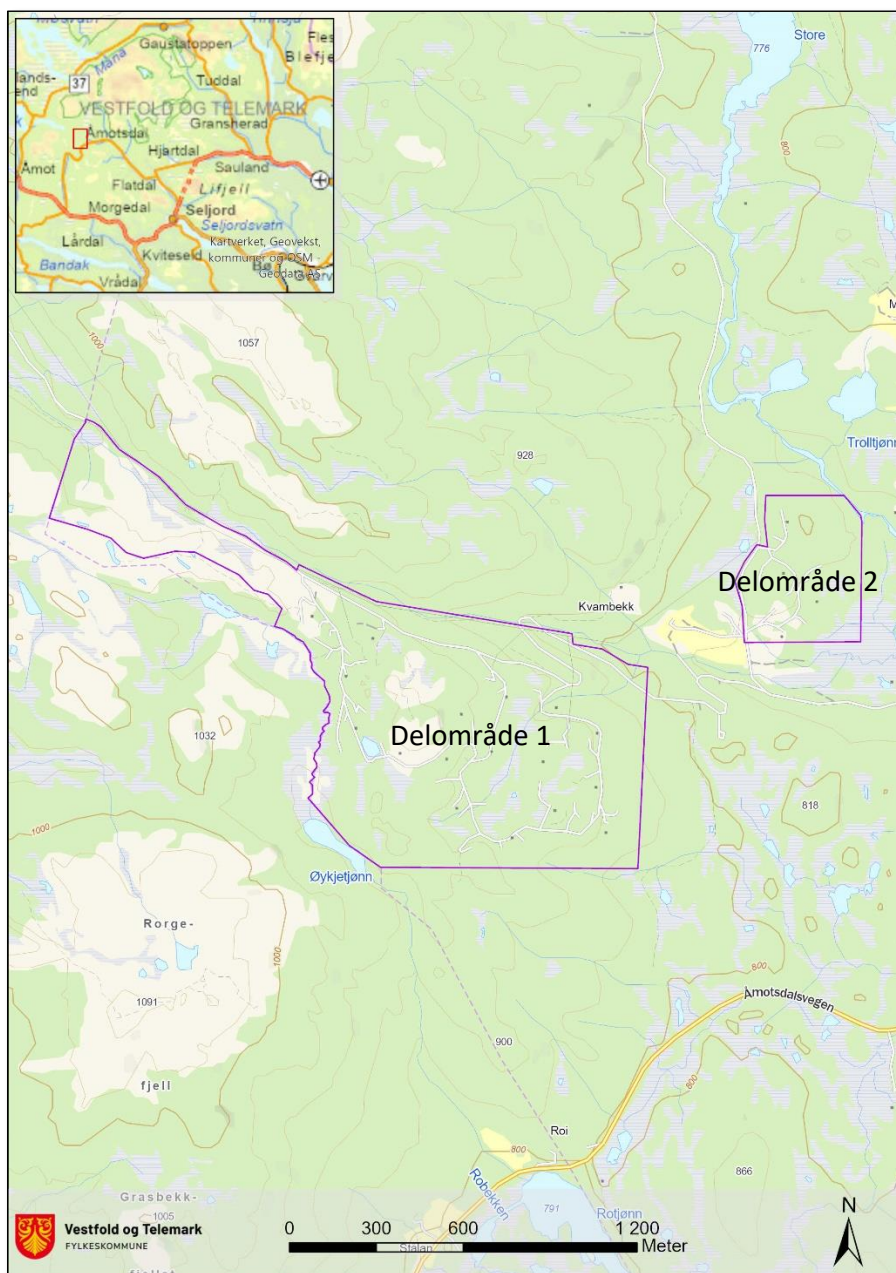
Totalt ble det brukt 74,5 timeverk.

Figur 1. Det ble i alt gjort funn av i alt 5 automatisk fredet kulturminner innenfor planområdet.

3. Området

Planområdet ligger nord i Åmotsdal, nordvest i Seljord kommune mot grensa til Vinje kommune. Planavgrensninga omfatter eksisterende reguleringsplan for Kvambekk, samt avgrensninga av utvida byggeområde i kommuneplanen for Seljord (vedtatt 16.12.21). Planområdet består av to delområder. Delområde 1 er det største og omfatter eksisterende hyttefelt, samt utvidede byggeområder. Delområde 2 er betydelig mindre, og ligger litt lavere i terrenget. Her er det ikke planlagt utvidelse av eksisterende plangrense.

Figur 2. Planområdet ligger nord i Åmotsdal, nordvest i Seljord kommune mot grensa til Vinje kommune. Planavgrensninga omfatter eksisterende reguleringsplan for Kvambekk, samt avgrensninga av utvida byggeområde i kommuneplanen for Seljord (vedtatt 16.12.21). Planområdet består av to delområder.

3.1. Terrengnet

Planområdet ligger i fjell-/hei-terreng litt under/rett rundt tregrensa, bevest med vegetasjon typisk for slike områder. I delområde 1 skrå terrenget oppover fra øst-sørøst mot vest-nordvest. Skråningene er svært bratte i nord, mellom veien og Kvambekkdalen, samt helt i øst. Inne i delområde 1 er det flere koller med småkupert terreng, og med myrpartier mellom kollene. Nordvestre del ligger høyest og har mer åpen vegetasjon. Her skrå terrenget nedover fra sørvest mot nordøst. Delområde 2 domineres av to bergkoller med til dels bratte skråninger. I begge delområdene er det etablerte hyttefelt.

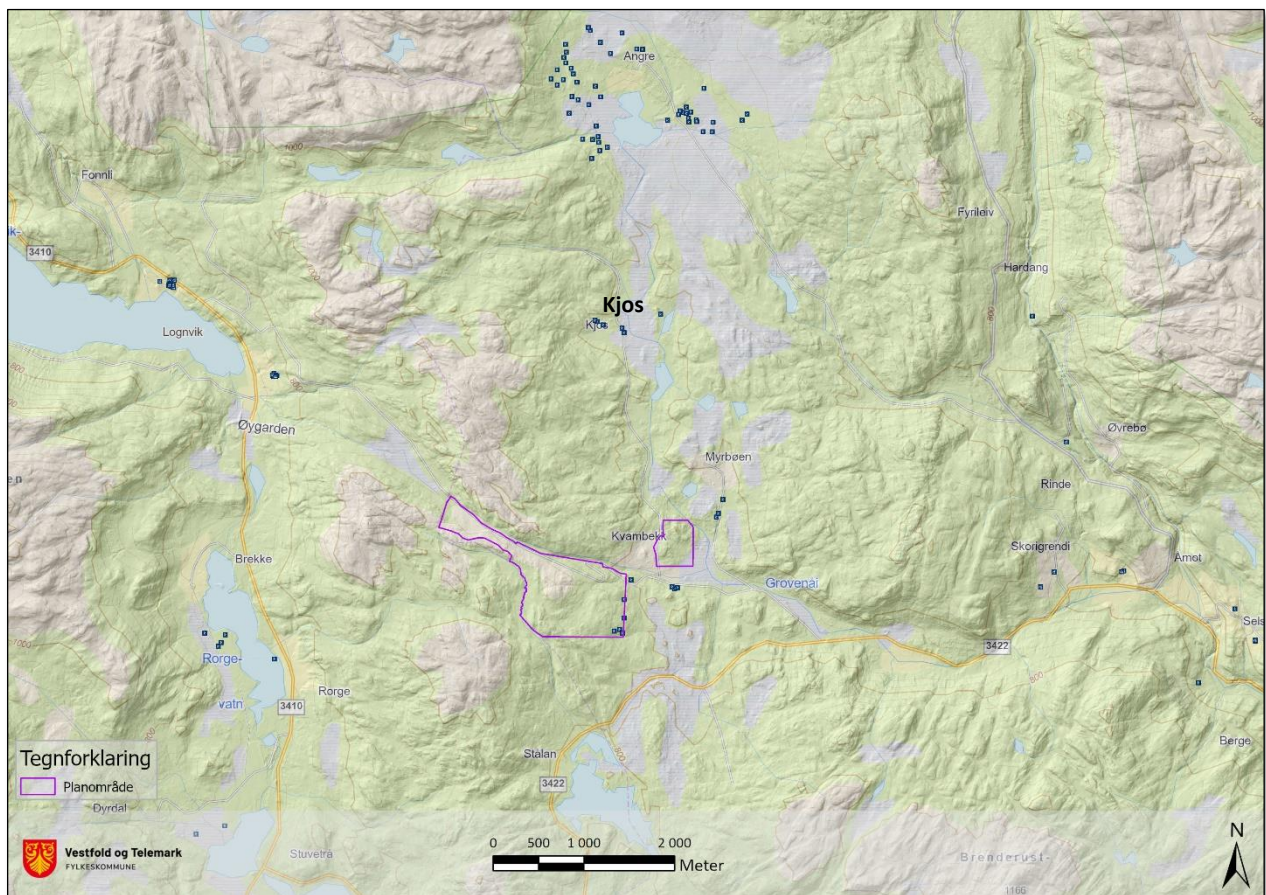

Figur 3. Terrengbeskrivelser. Øverste rekke er tatt fra delområde 2, resten fra delområde 1. Øverst til venstre: etablert hyttefelt. Tatt mot SV. Øverst til høyre: større myrparti sørøst i delområde 2. Tatt mot SV. Midten til venstre: den ubebygde delen i nordvest. Tatt mot SØ. Midten til høyre: midtre del av etablert hyttefelt. Tatt mot NNØ. Nederst: eksempler på bratt og tett bevest terreng. Tatt mot ØSØ og SSØ.

3.2. Tidligere registrerte kulturminner

Det er ikke tidligere registrerte kulturminner inne i planområdet, men det er kjent flere i umiddelbar nærhet, først og fremst i form av kullgroper fra jern- og/eller middelalder. Rundt Angersvatnet, ca. 5 km nord for planområdet er det for eksempel en betydelig konsentrasjon av slike. Det bør også nevnes at det ved gården Kjos, om lag 2,5 km nord for Kvambekk, tidligere er registrert både en gravhaug (ID 158127-1) og spor etter jernframstilling (ID 158138-1 og 158374-1), i tillegg til kullgroper. I forbindelse med drenering ble det på 1980-tallet gjort funn av flere treskapper i ei myr rett ved gården (ID 158228-1, Cnr. 58615). Et av disse er C14-datert til 70-220 e.Kr., det vil si eldre jernalder og den perioden vi kaller Romertid.

For ytterligere informasjon om kulturminner i nærområdet, se www.kulturminnesok.no. og www.unimus.no/portal/.

Figur 4. Kart som viser tidligere registrerte kulturminner i næhet til planområdet, markert med blå firkanter. Mange av disse, som f.eks konsentrasjonen nord på kartet, viser til kullgroper fra jern- og/eller middelalder. Ved gården Kjos, om lag 2,5 km nord for Kvambekk er det også kjent en gravhaug og flere spor etter jernframstilling. Firkantene inne i planområdet viser til kullgropene som ble funnet i forbindelse med denne registreringen. Det ble også påvist flere kullgroper rett utenfor planområdet.

4. Metodebeskrivelse

Registreringene ble utført ved hjelp av følgende metoder:

4.1. Visuell overflaterregistrering

Visuell overflaterregistrering benyttes for å påvise kulturminner som er synlige på overflaten. Metoden foregår ved søk gjennom terrenget for å påvise f.eks. gravminner, rydningsrøyser, kullgroper, fangstgroper og strukturer som er menneskeskapte. Jordbor benyttes for å sondere etter for eksempel kull eller steinstrukturer i undergrunnen.

4.2. Prøvestikking

Prøvestikk med spade er en metode som benyttes for å kunne påvise spor etter bosetning og aktivitetsområder i steinbrukende tid; det vil si først og fremst steinalder, men også bronsealder. Man åpner et område på ca. 40 x 40 cm, fjerner torva og graver ned til steril/uberørt grunn. Massene blir såldet i såld med 5 mm maskevidde, helst med bruk av vann, slik at eventuelle funn blir fanget opp. Stikkene graves i områder hvor undergrunn, topografi og eventuelt funnhistorikk tilsier sannsynlighet for bosetning i forhistorien.

Manuell prøvestikking kan også benyttes for å påvise eldre dyrkningslag i områder hvor det av ulike årsaker ikke er umiddelbart aktuelt å bruke gravemaskin, for eksempel i tett skog eller ved antatt gamle seteranlegg i fjellet. Metoden brukes også i forbindelse med undersøkelse av kullgroper, kullmiler, tjæremiler og lignende kulturminner. I disse tilfellene er det først og fremst profilen, massenes karakter og en eventuell kullprøve som gir informasjon om kulturminnet, og det er derfor ikke nødvendig å sålde massene.

4.3. Innmåling og dokumentasjon

Innmåling av kulturminner ble gjort med Trimble R12 GNSS og ArcGIS Enterprise. Signalene var generelt dårlige under innmåling så det ble nødvendig å korrigere dem opp mot LiDAR i etterkant.

Alle kulturminner ble beskrevet og fotografert.

Det ble tatt ut kullprøver fra alle kullgropene, og fra to av prøvene ble det sendt inn kull for C14-datering, se prøveliste, vedlegg 8.2.

4.4. Datering

Det finnes ulike metoder for å aldersbestemme et kulturminne: typologisk datering, C14-datering og strandlinjedatering. Alderen bestemmes gjerne til en hovedperiode med underperiode. Tabellen under viser periodeinndelingen vi bruker i Øst-Norge. Dateringsmetoder som er relevante for denne undersøkelsen forklares nærmere etter tabellen.

Tabell 1. Periodeinndeling i Øst-Norge, basert på oversikt etter Reitan og Persson (red.) 2014¹.

Hovedperiode	Underperiode	Fase / forkortelse	Årstall (kalibrert alder)
Mesolitikum (eldre steinalder)	Tidligmesolitikum	Fase 1 / Fosnafasen	9500 – 8300 f.Kr.
	Mellommesolitikum	Fase 2 / Tørkopfasen	8300 – 6350 f.Kr.
	Senmesolitikum	Fase 3 / Nøstvedtfasen	6350 – 4650 f.Kr.
		Fase 4 / Kjeøyfasen	4650 – 3800 f.Kr.
Neolitikum (yngre steinalder)	Tidligneolitikum	TN	3800 – 3300 f.Kr.
	Mellomneolitikum A	MNA	3300-2700 f.Kr.
	Mellomneolitikum B	MNB	2700-2300 f.Kr.
	Senneolitikum	SN	2300-1700 f.Kr.
Bronsealder	Eldre bronsealder	EBA	1700-1100 f.Kr.
	Yngre bronsealder	YBA	1100-500 f.Kr.
Eldre jernalder	Førromersk jernalder	FRJA	500 f. Kr – 0 Kr.f.
	Romertid	RT	0 Kr. f – 400 e.Kr.
	Folkevandringstid	FVT	400 – 550 e.Kr.
Yngre jernalder	Merovingertid	MT	550 – 800 e.Kr.
	Vikingtid	VT	800 – 1030 e.Kr.
Middelalder	-	MA	1030 – 1537 e.Kr.

4.4.1. C14-datering

I en del tilfeller er det nødvendig å datere mer nøyaktig. Dette gjøres oftest ved hjelp av radiokarbondatering (C14-datering); det vil si naturvitenskapelige analyser av kullprøver som er tatt ut under feltarbeidet. Metoden bygger på det radioaktive ¹⁴C karbonet som finnes i levende organisk materiale. Så lenge dyr og planter lever opprettholdes det et stabilt nivå av ¹⁴C, men når disse dør avtar mengden med en halveringstid på ca. 5700 år. Ved å måle restinnholdet av ¹⁴C er det derfor mulig å beregne alderen på bein, kull og annet organisk materiale.

¹ Reitan og Persson (red.) 2014: *Vestfoldbaneprosjektet. Arkeologiske undersøkelser i forbindelse med ny jernbane mellom Larvik og Porsgrunn. Bind 2. Seinmesolittiske, neolittiske og yngre lokaliteter i Vestfold og Telemark*, side 14. Portal forlag og Kulturhistorisk Museum, Arkeologisk seksjon.

5. Undersøkelsen

Med bakgrunn i områdets topografi, samt kjente kulturminner i nærheten, ble det vurdert å være stort potensiale for funn av kulturminner knyttet til jernproduksjon, slik som blant annet kullgroper og jernvinne.

5.1. Gjennomføring

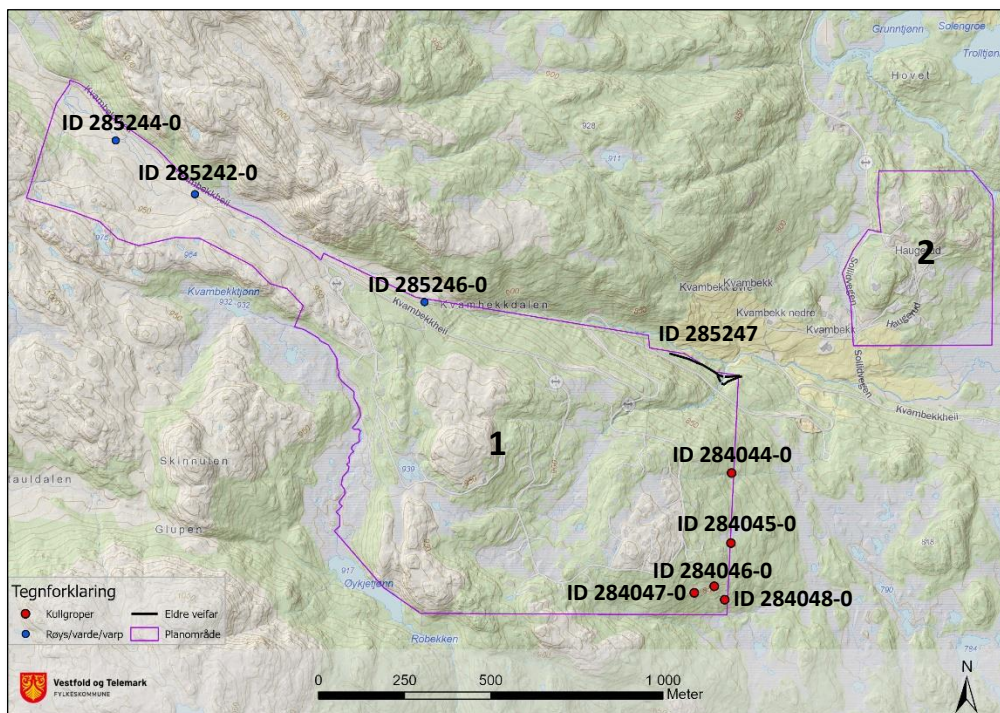
Planområdet ble befart og overflateregistrert. De større, ubebygde områdene i delområde 1 ble prioritert, og det ble ikke brukt tid på å se over allerede utbygde og utskilte hyttetomter.

På forhånd ble det utført en kartanalyse med bruk av LiDAR og hvor mulige kullgroper ble avmerket for videre utsjekk i felt. Kvaliteten på LiDAR-dataene i planområdet var dessverre ganske dårlige og oppløsningen grov, så ingen av de registrerte kullgroperne i planområdet ble identifisert på forhånd. Når man i etterkant vet hvor de ligger er det imidlertid mulig å skjelne konturene av dem.

Totalt ble det registrert 5 automatisk fredete kulturminner i form av kullgroper, ID 294044-0, 294045-0, 294046-0, 294047-0 og 294048-0. For nærmere beskrivelse, se kap. 6.1.

Det ble også registrert 4 kulturminner fra nyere tid; 3 røyser/varde/varp, ID 295242-0, 295244-0 og 295246-0, samt et eldre veianlegg med flere løp, ID 295247. For nærmere beskrivelse, se kap. 6.2.

Med unntak av ID 294045-0, ligger alle kullgroperne i svært bratt terreng, brattere enn det man vanligvis finner slike kulturminner i. Dette medførte at vi ble nødt til å se over alle skråningene, også de som man i første omgang kanskje ville ha vurdert som *for* bratte for kulturminner. Kullgroperne lå mer eller mindre samlet, og det er meget sannsynlig at det finnes flere utenfor planområdet.

Figur 5. Kart over planområdet med registrerte kulturminner avmerket.

6. Resultater og tolkninger

6.1. Automatisk fredete kulturminner

Det ble registrert fem automatisk fredete kulturminner i planområdet, se figur 1 side 5 for kartfesting.

6.1.1. ID 294044-0, 294045-0, 294046-0, 294047-0 og 294048-0 – alle kullfremstillingsanlegg (kullgroper)

Kullgroperne ligger i samme område, i skråningen øst i delområde 1, se ovenfornevnte kart. Terrenget er her stedvis svært bratt og det virker som man har utnyttet det i utformingen av kullgroperne. Ingen har for eksempel voll i bakkant inn mot skråningen (mot øst eller nordøst). Et par er også anlagt nært inntil stein og/eller berg. To av groperne er delvis grunne, ID 294047-0 og 294048-0. Muligheten for at disse kunne være naturformasjoner ble vurdert. I midten av begge ble det imidlertid påvist tykke kullag, mens det ikke ble påvist tilsvarende lag utenfor groperne. Den ene var også tydelig skadet av en rotvelt, noe som kan ha påvirket formen og dybden på selve gropa. Med tanke på alle kullgroperne som finnes i området tolkes derfor ID 294047-0 og 294048-0 også som kullgroper. Det må også nevnes at det enkelte andre steder i planområdet ble påtruffet groper *uten* kullag. Disse var helt klart naturformasjoner.

ID-nummer	Beskrivelse	Bilde
294044-0	<p>Kullgrop, tilnærmet sirkulær. Indre mål ca. 2 x 2,2 meter. Den har ca. 2 meter brede voller i nord, sør og øst. Den har ingen voll i vest, men terrenget, som skråer nedover mot øst, er utnyttet. Vollen er høyest og kraftigst mot øst. Dybden er ca. 65 cm på det meste.</p> <p>Ca. 10 cm tykt kullag. Prøve tatt fra senter ble C14-datert til 1038 - 1179 e.Kr med 91,8% sannsynlighet (919 ± 23 BP). Dateringen er gjort på bjørk.</p>	 <p>Figur 6. ID 294044-0, kullgrop. Tatt mot S.</p>
294045-0	<p>Kullgrop, oval i form. Indre mål ca. 1,6x2,6 meter. Den har ca. 1,2 meter brede voller i nord, sør og øst. Den har ingen voll i vest, men terrenget, som skråer nedover mot øst, er utnyttet. Vollen er høyest og kraftigst mot øst. Dybden er ca. 50-60 cm.</p> <p>Ca. 10 cm tykt kullag. Prøve tatt fra senter ble C14-datert til 897-1025 e.Kr. med 95,4 % sannsynlighet (1064 ± 20 BP). Dateringen er gjort på bjørk.</p>	 <p>Figur 7. ID 294045-0, kullgrop. Tatt mot NV.</p>

ID-nummer	Beskrivelse	Bilde
294046-0	<p>Kullgrop, tilnærmet sirkulær. Indre mål ca. 2 x 2,3 meter. Voller ca. 1,1 meter brede, men den har ingen voll mot nordvest, og kun antydning til voll i sørøst. Terrenget er utnyttet og gropa ligger mellom stein i nordvest og berg i sør. Dybde ca. 60-70 cm.</p> <p>Ca. 10 cm tykt kullag. Prøve tatt fra senter.</p>	 <p>Figur 8. ID 294046-0, kullgrop. Tatt mot SV.</p>
294047-0	<p>Kullgrop, rektangulær indre form. Indre mål ca. 1,5 x 2,2 meter. Lave voller, kun 0,5-1 meter brede. Kullgrova er skadet av rotvelter. Den ligger i svært bratt terreng (noe som er blitt utnyttet i utforming av gropa). Dette gjør at dybden varierer fra ca. 50 cm i vest til nærmest 0 i øst.</p> <p>Ca. 10 cm tykt kullag. Prøve tatt fra senter.</p> <p>Med tanke på at gropa var såpass grunn, ble det også stukket med jordbor utenfor gropa. Det ble ikke påvist kullag i områdene rundt, kun nede i gropa.</p>	 <p>Figur 9. ID 294047-0, kullgrop. Tatt mot SV.</p>
294048-0	<p>Kullgrop, oval/rektangulær indre form. Indre mål ca. 1,5 x 2 meter. Terrenget er utnyttet så vollene er fra 0 til 1 meter brede. Den ligger i svært bratt terreng (noe som er blitt utnyttet i utforming av gropa). Dette gjør at dybden varierer fra ca. 50 cm i vest til nærmest 0 i øst. Den er anlagt inn mot en stein i nord.</p> <p>Ca. 10 cm tykt kullag. Prøve tatt fra senter.</p> <p>Med tanke på at gropa var såpass grunn, ble det også stukket med jordbor utenfor gropa. Det ble ikke påvist kullag i områdene rundt, kun nede i gropa.</p>	 <p>Figur 10. ID 294048-0, kullgrop. Tatt mot SSV.</p>

6.2. Andre kulturminner

I planområdet er det rester av den gamle ferdselsveien mellom Kvambekk og Lognvik. De delene av veifaret som ikke allerede er avmerket som sti/traktorvei hos kartverket og som samtidig bærer preg av å være ryddet og bygget opp, ble registrert og lagt inn i Askeladden under ID 295247. I tilknytning til samme veifar, men hvor denne i dag fremstår mer som en sti, ble det observert flere tildes ganske overgrodde røyser/varder av varierende størrelse, hvorav én skiltet med "steinvarp". I og med at deler av røysene var såpass overgrodde tolkes de å være av en viss alder, men uten at det dermed er grunnlag for å regne dem som førreformatoriske og med det automatisk fredet. Tre av disse, blant annet varpet, ble kartfestet og lagt inn i Askeladden under ID 295242-0, 295244-0 og 295246-0. Både veifaret og røysene regnes som nyere tids kulturminner og har status «*ikke fredet*».

Figur 11. Øverst: ID 295242-0, varp ved siden av eldre veifar, når sti. Skiltet "steinvarp". Tatt mot SØ. Midten til venstre: ID 295244-0 liten røys/varde ved siden av eldre veifar, nå sti. Trolig fungert som veimerking. Tatt mot SØ. Midten til høyre: ID 295246, litt større, pyramideformet røys/varde ved siden av eldre veifar. Trolig fungert som veimerking. Tatt mot ØSØ. Nederst til venstre: ID 295247, eldre veifar. Tatt mot NV. Nederst til høyre: ID 295247, eldre veifar med rester av brofundament. Tatt mot Ø.

7. Konklusjon

Planområdet ble undersøkt ved overflateregistrering og prøvestikking.

Det er registrert 5 automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet:

- ID 294044-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294045-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294046-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294047-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)
- ID 294048-0, kullfremstillingsanlegg (kullgrop)

Det ble sendt inn to kullprøver til C14-datering. ID 294044-0 er datert til 1038 - 1179 e.Kr med 91,8 % sannsynlighet (919 ± 23 BP), det vil si tidlig middelalder. ID 294045-0 er datert til 897-1025 e.Kr. med 95,4 % sannsynlighet (1064 ± 20 BP), det vil si Vikingtid. Begge dateringene er gjort på bjørk.

I planområdet er det rester av den gamle ferdselsveien mellom Kvambekk og Lognvik. Deler av veifaret ble registrert og lagt inn i Askeladden under ID 295247. I tilknytning til samme veifar, ble det observert flere røyser av varierende størrelse, hvorav én skiltet med "steinvarp". Tre av disse, blant annet varpet, ble kartfestet og lagt inn i Askeladden under ID 295242-0, 295244-0 og 295246-0. Både veifaret og røysene regnes som nyere tids kulturminner og har status "*ikke fredet*".

8. Vedlegg

8.1. Figurliste

Figur 1. Det ble i alt gjort funn av i alt 5 automatisk fredet kulturminner innenfor planområdet. 5

Figur 2. Planområdet ligger nord i Åmotsdal, nordvest i Seljord kommune mot grensa til Vinje kommune. Planavgrensninga omfatter eksisterende reguleringsplan for Kvambekk, samt avgrensninga av utvida byggeområde i kommuneplanen for Seljord (vedtatt 16.12.21). Planområdet består av to delområder. 6

Figur 3. Terrengbeskrivelser. Øverste rekke er tatt fra delområde 2, resten fra delområde 1. Øverst til venstre: etablert hyttefelt. Tatt mot SV. Øverst til høyre: større myrparti sørøst i delområde 2. Tatt mot SV. Midten til venstre: den ubebygde delen i nordvest. Tatt mot SØ. Midten til høyre: midtre del av etablert hyttefelt. Tatt mot NNØ. Nederst: eksempler på bratt og tett bevokst terreng. Tatt mot ØSØ og SSØ. 7

Figur 4. Kart som viser tidligere registrerte kulturminner i næhet til planområdet, markert med blå firkanter. Mange av disse, som f.eks konsentrasjonen nord på kartet, viser til kullgroper fra jern- og/eller middelalder. Ved gården Kjos, om lag 2,5 km nord for Kvambekk er det også kjent en gravhaug og flere spor etter jernframstilling. Firkantene inne i planområdet viser til kullgropene som ble funnet i forbindelse med denne registreringen. Det ble også påvist flere kullgroper rett utenfor planområdet. 8

Figur 5. Kart over planområdet med registrerte kulturminner avmerket. 11

Figur 6. ID 294044-0, kullgrop. Tatt mot S. 12

Figur 7. ID 294045-0, kullgrop. Tatt mot NV. 12

Figur 8. ID 294046-0, kullgrop. Tatt mot SV. 13

Figur 9. ID 294047-0, kullgrop. Tatt mot SV. 13

Figur 10. ID 294048-0, kullgrop. Tatt mot SSV. 13

Figur 11. Øverst: ID 295242-0, varp ved siden av eldre veifar, når sti. Skiltet "steinvarp". Tatt mot SØ. Midten til venstre: ID 295244-0 liten røys/varde ved siden av eldre veifar, nå sti. Trolig fungert som veimerking. Tatt mot SØ. Midten til høyre: ID 295246, litt større, pyremaideformet røys/varde ved siden av eldre veifar. Trolig fungert som veimerking. Tatt mot ØSØ. Nederst til venstre: ID 295247, eldre veifar. Tatt mot NV. Nederst til høyre: ID 295247, eldre veifar med rester av brofundament. Tatt mot Ø. 14

8.2. Prøveliste

Kullprøvenr.	ID	Resultat
KP1	294044-0	1038 - 1179 e.Kr med 91,8 % sannsynlighet (919 ± 23 BP). Dateringen er gjort på bjørk.
KP2	294045-0	897-1025 e.Kr. med 95,4 % sannsynlighet (1064 ± 20 BP). Dateringen er gjort på bjørk.
KP3	294047-0	Ikke sendt
KP4	294048-0	Ikke sendt
KP5	294046-0	Ikke sendt

8.3. Dateringsresultat og vedanatomisk analyse

National Laboratory for Age Determination											
14C Result Report											
Anne Margrethe Schæffer		anne.schaeffer@vfk.no		Measurement references:		Calibration references:					
Vestfold og Telemark fylkeskommune v/Kulturav		Postboks 2844		3702 Skien		Seller et al., Radiocarbon 61(6), 2019		OxCal v4.4.2 Bronk Ramsey (2020), r15		Atmospheric data from Reimer et al (2020)	
Sample Name	Fraction	14C content (pMC)	14C Age (rounded)	δ13C (from AMS system)	Calibrated Age Ranges	Wood species	% C mgC	Fraction Yield(%)	14C Age (not rounded)		
TRa-19024 ID 294044-0	1 piece Betula sp., alkali residue	89.19 ± 0.25	920 ±29/-20 BP	-26.0 ± 0.2‰	68.3% probability 1046AD (36.3%) 1084AD 1095AD (4.4%) 1109AD 1124AD (27.6%) 1165AD 95.4% probability 1038AD (91.8%) 1179AD 1191AD (3.6%) 1204AD	Betula sp. - 1 piece,	69.6 1.81	75	919 ±23/-22 BP		
TRa-19025 ID 294045-0	1 piece Betula sp., alkali residue	87.60 ± 0.21	1065 ± 20	-26.3 ± 0.3‰	68.3% probability 979AD (68.3%) 1021AD 95.4% probability 897AD (12.7%) 921AD 955AD (82.7%) 1025AD	Betula sp. - 1 piece,	68.9 1.93	59	1064 ±20/-20 BP		

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien

Besøksadresser: Fylkesbakken 10, Skien / Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt: 35 91 70 00 / post@vtfk.no